

Институт за новију историју Србије
Национална научна конференција
28–29. новембар 2024. Дом Војске Србије

Дијалог о трендовима у савременој српској историографији

Национална научна конференција

**Дијалог о трендовима у
савременој српској историографији
Београд, 28–29. новембар 2024.**

Програм научног скупа и књига резимеа

Институт за новију историју Србије

Београд, 2024.

Четвртак, 28. новембар

10.00-10.30 Свечано отварање и поздравни говор

Др Миле Бјелајац, директор Института за новију историју Србије

10.30–13.00 Први панел: Историографско наслеђе и перспективе

(модератор: Зоран Јањетовић)

Миле Бјелајац, Однос према баштини у српској историографији

Сузана Рајић, (Не)Примена валоризованих резултата у српској историографији

Гордана Кривокапић Јовић, Југословенски концепт српске историографије – основе

Александра Колаковић, Улога историје и историчара у научној дипломатији: домети и могућности Србије

Ратомир Миликић, **Јована Раденковић**, Актуелни проблеми и дилеме у представљању историје XX века у уџбеницима у Републици Србији

Владан Јовановић, Историографска периодика, сцијентометрија и професионална етика: изазови уређивања часописа *Токови историје* 2020–2024.

Дискусија

13.00–15.00 Пауза за ручак

15.00–17.00 Други панел: Теорија и методологија у савременој историографији

(модератор: Петар Драгишић)

Михаел Антоловић, „Дијалог глувих“ – о страху од теорије и његовим импликацијама по српску историографију

Биљана Шимуновић Бешлин, Дигиталне технологије и будућност заната историчара у Србији

Радосав Туцовић, Нова методологија изучавања Холокауста: различите могућности микроисторијског приступа

Милан Радовановић, Деконструкција као методолошки оквир за историографска истраживања миграционих процеса – пример организованог исељавања Јевреја из Југославије у Израел (1948–1952)

Иван Ристић, Јавност, јавно мњење и политичка комуникација као истраживачке теме у савременој српској историографији: нужност интердисциплинарног приступа

Дискусија

Петак 29. новембар

9:30–11:30 Трећи панел: Нови трендови у српској историографији, рецепција иностраних утицаја и култура сећања (модератор: Михаел Антоловић)

Радован Субић, Драгиша Васић, Историографија у Републици Српској: стање и перспективе

Јарослав Вишњаков, Нови трендови у проучавању односа Краљевине Србије и Руске царевине у модерној руској историографији

Стефан Радојковић, Сениша Вулић, Нови трендови у српској историографији? Постдипломске студије историчара на другим факултетима Универзитета у Београду

Алексеј Тимофејев, Модерна визија Другог светског рата у Русији и Србији: компарација начина одржавања историјског памћења

Олга Манојловић Пинтар, Историографија у Србији и нове хуманистичке дисциплине

Оливера Драгишић, Хандкеова новела *Голманов страх од пенала* и језички проблеми историографије: неколико примера.

Дискусија

11:30–12.00 Пауза за кафу

12.00–14.00 Четврти панел: Актуелне теме у савременој српској историографији (модератор: Биљана Шимуновић Бешлин)

Александар Лукић, Први светски рат на страницама часописа *Историја 20. века*

Петар Драгишић, Новија српска историографија о савременој историји косовског питања

Слободан Селинић, Србија осамдесетих година 20. века: српска историографија, извори и могућа истраживања

Весна Алексић, Економске теме у савременој српској историографији

Ранка Гашић, Изучавање историје града (urban history) у Србији и југоисточној Европи. Настанак, историјат и тенденције даљег развоја

Дискусија

14.00–15.00 Пауза за ручак

**15.00–17.00 Пети панел: Хиперпродукција и (ненаучна)
ревизија историје**
(модератор: Слободан Селинић)

Коста Николић, Српска историографија о грађанском рату

Татјана Милошевић, Поглед на хиперпродукцију у науци

Маријана Мраовић, Продукција – хиперпродукција радова о Србији под немачком окупацијом 1941–1944. године у савременој српској историографији

Александар Раковић, Српска историографија и црногорска псеудонаука

Александар Силкин, Хрватско питање (1918–1929) у савременој српској, хрватској и (пост)совјетској историографији

Дискусија

17.00–17.30 Закључна разматрања

Однос према баштини у српској историографији

Питање које разматрамо наметнула је пракса – како се односи-мо према научној баштини, да ли је без резерве глорификујемо и „бранимо“, или прећуткујемо доприносе и резултате старијих генерација и тиме демонстрирамо непоштовање кодекса креативног надограђивања на претходним темељима. Приметно је да постоји и једно и друго. Постоје и квантитативна истраживања наше периодике по овом питању која указују на заобилажење раније баштине. С друге стране, не можемо да пренебрегнемо постојање трендова да се некадашња знања или интерпретације „окамене“ и као такве постану вододелница за деобу историчара на подобне и неподобне. У последњих неколико деценија различите теме су у Југославији, а данас у Србији, отварале дискусије које су неретко прелазиле и у медијска разрачунавања или бивале предмет политичких форума. Није овде реч о примени савремених друштвених вредности и погледа на ближу и даљу прошлост, већ о легитимном, свеобухватнијем разоткривању ондашњег контекста у коме се одвијала људска делатност коју би ваљало ценити из визуре оног времена у коме се она одвијала, а не са тачке накнадног „свезнања“. У српској историографији није могло проћи незапажено да је о историји Србије (Југославије), па и оним најосетљивијим темама, у свету писано на један начин до 1980-их, а након почетка југословенске кризе и ратова 1990-их на другачији начин. Тај нови тренд повратно је утицао и на део српских историчара, посебно када су у питању радови посвећени узроцима распада (разбијања) Југославије, или касније агресије на СР Југославију поводом косовске кризе. Овде се, дакле, поново враћамо на питање уплива ваннаучног окружења на савремене историчаре и утицаја нове „политичке коректности“ на однос према баштини у српској историографији.